

COP29: lupta pentru finanțarea climatică

Автор(и): Николай Петков, Климатека

Дата: 18.11.2024 Брой: 11/2024

Cea mai mare conferință anuală privind schimbările climatice – COP29 – se desfășoară în Baku, Azerbaidjan. Un subiect central este actualizarea finanțării pentru măsurile de atenuare și adaptare la schimbările climatice pentru țările în curs de dezvoltare – un obiectiv stabilit în Acordul de la Paris. În primele trei zile ale COP29, a avut loc un summit al liderilor mondiali la care s-a ajuns la un acord privind regulile pentru creditele de carbon. Faptul că forumul este găzduit din nou de o țară producătoare de petrol cu guvernare autoritară rămâne problematic. Pentru al doilea an consecutiv, Bulgaria are propriul său pavilion și participă cu o delegație oficială de 72 de persoane, condusă de președintele Rumen Radev.

Între 11 și 22 noiembrie, COP29 se desfășoară în Baku, cu peste 66.000 de delegați din 200 de țări participante. Mii de reprezentanți ai companiilor de combustibili fosili sunt din nou prezenți, ceea ce continuă tendința

îngrijorătoare din ultimele câteva COP și subminează și mai mult negocierile. În primele trei zile, a avut loc o întâlnire la nivel înalt a reprezentanților țărilor, care vizează să pună bazele deciziilor forumului. Până în prezent, nu s-a ajuns la un acord pentru majoritatea punctelor cheie de pe agenda conferinței, dar este probabil ca până la finalul acesteia să fie semnat din nou un document cu apeluri cheie.

Azerbaidjan – o țară producătoare de petrol este din nou gazda

Pentru al doilea an consecutiv, gazda COP este o țară producătoare de petrol. Se așteaptă ca Azerbaidjanul să-și sporească semnificativ extracția de combustibili fosili în următorul deceniu și există un acord pentru ca exporturile sale de gaze către UE să crească cu 17% până în 2026.

Pentru prima dată anul acesta, președinția conferinței este împărțită între trei țări – gazda anului trecut (Dubai), cea actuală (Azerbaidjan) și următoarea (Brazilia). Este totodată un semnal alarmant că două dintre ele sunt țări producătoare de petrol. Astfel de mișcări sunt adesea un motiv pentru care aceste conferințe climatice nu reușesc să obțină rezultate suficient de bune și sunt folosite pentru spălarea imaginii de către state și companii. Președintele Azerbaidjanului însuși a descris combustibilii fosili ca un „dar de la Dumnezeu”, iar directorul-șef al reprezentanței azerbaidjaneze la COP29 a fost înregistrat aranjând investiții în combustibili fosili cu potențiali investitori.

Anul acesta, negocierile sunt în plus umbrite de victoria lui Donald Trump la alegerile din SUA, care este cunoscut pentru negarea schimbărilor climatice.

În timpul campaniei sale a descris-o din nou ca o „mare înșelătorie”. Statele Unite generează cele mai multe emisii de combustibili fosili după China. În timpul mandatului său anterior, s-a retras din Acordul de la Paris, iar mai târziu Joe Biden a anulat această acțiune în 2021. Deși Trump nu va prelua funcția înainte de ianuarie 2025, actuala administrație americană nu poate angaja angajamente. În ansamblu, se așteaptă ca Statele Unite să se retragă din nou din acord și să facă o întoarcere de 180 de grade către revenirea asupra politicilor de protecție a mediului în favoarea extracției de combustibili fosili. Politicile anticipate ale noii administrații ar putea adăuga 4 miliarde de tone de gaze cu efect de seră în atmosferă, conform unei analize Carbon Brief.

Cei mai bogați emit mai mult carbon într-o oră și jumătate decât o persoană obișnuită într-o întreagă viață, a declarat secretarul general al ONU, António Guterres, într-un comunicat, citând un nou raport Oxfam. El a mai afirmat că dublarea utilizării combustibililor fosili este absurdă și că revoluția energiei curate este aici, iar niciun grup, nicio afacere, niciun guvern nu o poate opri. „Dar (delegații țărilor) trebuie să se asigure că este justă și suficient de rapidă pentru a limita creșterea temperaturii globale la 1,5 °C”, a adăugat el.

Summitul s-a încheiat fără rezultate clare

António Guterres a deschis conferința cu o declarație emoționantă.

„Sunetul pe care îl auziți este ticăitul ceasornicului. Suntem în ultimul moment al numărătorii inverse pentru a limita creșterea temperaturii globale la 1,5 grade Celsius. Și timpul nu este de partea noastră.”

„Când vine vorba de finanțarea climatică, lumea trebuie să plătească sau omenirea va plăti prețul”, a subliniat șeful ONU, spunând liderilor mondiali că „tu și guvernele tale trebuie să vă ghidați de un singur adevăr clar: finanțarea climatică nu este caritate, ci investiție; acțiunea climatică nu este voluntară, ci obligatorie.”

Finanțarea măsurilor de adaptare și atenuare pentru țările în curs de dezvoltare este un subiect central

Ajungerea la un acord privind negocierea așa-numitului „obiectiv nou colectiv cuantificat” (NCQG) pentru finanțarea măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în țările în curs de dezvoltare este un subiect cheie al conferinței din acest an. Acest obiectiv este cerut de Acordul de la Paris din 2015, conform căruia țările dezvoltate trebuie să ofere finanțare climatică celor mai sărace, astfel încât acestea să-și poată reduce emisiile de gaze cu efect de seră și să facă față consecințelor crizei climatice, cum ar fi evenimentele extreme mai frecvente și mai intense.

Conform ultimelor estimări, țările în curs de dezvoltare, excluzând China, vor avea nevoie de aproximativ 1,3 trilioane de dolari americani anual – o sumă pe care grupul țărilor în curs de dezvoltare (G77) o insistă. Unii economiști o estimează chiar la 2,4 trilioane de dolari americani. Aproape jumătate din această sumă este probabil să vină din bugetele existente ale țărilor și din investițiile sectorului privat intern, iar restul – aproximativ 1 trilion – va trebui să vină din finanțarea climatică internațională.

Anul trecut, înființarea unui fond separat pentru „Pierderi și Daune” a fost în sfârșit confirmată, dar conform majorității evaluărilor experților, finanțarea inițială de 700 de milioane este departe de a fi suficientă – un fapt subliniat și de António Guterres.

Există progres și în ceea ce privește creditele de carbon

Luni, țările au dat undă verde standardelor de calitate pentru creditele de carbon, care sunt cruciale pentru lansarea unei piețe globale de carbon susținute de ONU în temeiul Articolului 6 din Acordul de la Paris privind clima, care va finanța proiecte de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Dacă totul merge bine, piața ar putea începe să funcționeze începând cu 2025.

În teorie, creditele de carbon permit țărilor sau companiilor să plătească pentru proiecte, cum ar fi împădurirea, care reduc emisiile de dioxid de carbon sau îl îndepărtează din atmosferă, și să folosească creditele generate pentru a-și compensa propriile emisii.

Majoritatea organizațiilor de mediu critică în mod tradițional schemele de comercializare a emisiilor deoarece se tem că, prin acest mecanism, companiile ar putea continua să polueze contra cost în loc să implementeze măsuri reale pentru a-și descarboniza procesele și producția.

Protest al activiștilor de mediu în timpul COP29 împotriva piețelor de carbon. Sursa foto de copertă: Flickr.

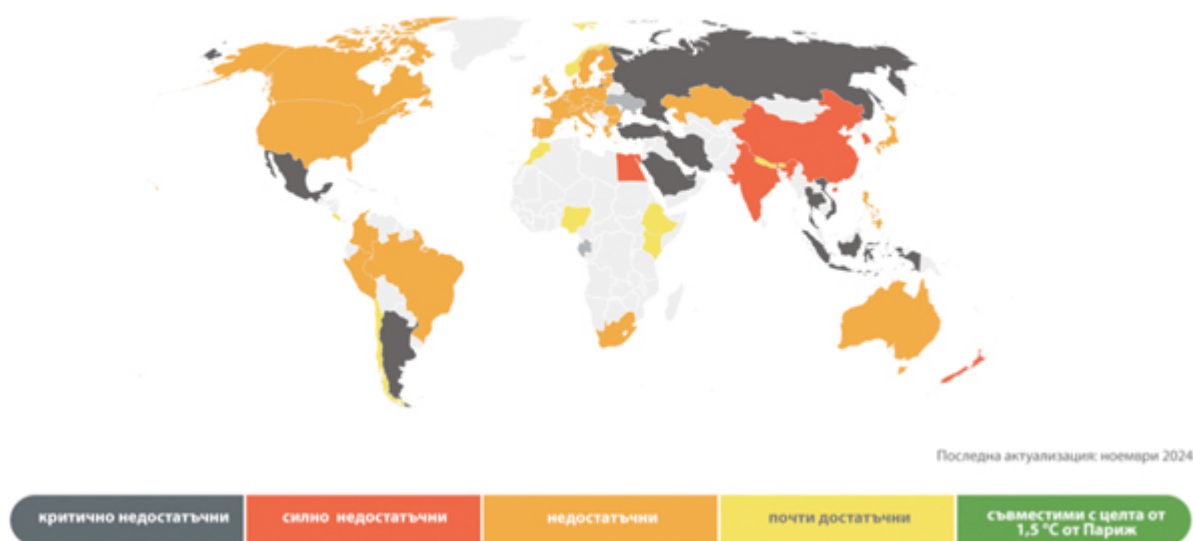
Ca de obicei, activiștii sunt prezenți și anul acesta la forum, organizând demonstrații pentru a atrage atenția delegaților și a publicului asupra lipsei unor măsuri suficiente de protecție a mediului și a climei.

Piața de carbon ar putea fi una dintre modalitățile prin care companiile americane să continue să participe la eforturile globale de combatere a schimbărilor climatice, chiar dacă Statele Unite se retrag din Acordul de la Paris. Dacă acest lucru se întâmplă, afacerile americane vor putea continua să cumpere credite pentru a-și atinge obiectivele voluntare.

Țările sunt obligate să prezinte noi obiective, mai ambițioase, de reducere a emisiilor până în februarie 2025

Contribuțiile Determinate la Nivel Național, care reprezintă angajamentele fiecărei țări privind acțiunea climatică în temeiul Acordului de la Paris, sunt în mod tradițional un subiect important la conferințele climatice, dar anul acesta sunt de importanță secundară.

Съвместимост на Национално определените приноси на страните с целта от 1,5°C

Evaluarea compatibilității Contribuțiilor Determinate la Nivel Național ale țărilor cu obiectivele Acordului de la Paris. Adaptat după: Climate Action Tracker.

Cu toate acestea, subiectul nu poate fi neglijat, deoarece măsurile majorității țărilor, inclusiv ale UE, sunt insuficiente pentru a obține limitarea încălzirii globale la sub 2 °C (Fig. 2).

Conform unui nou raport al Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), până în 2030 este necesară o reducere cu 42% a emisiilor de gaze cu efect de seră, iar până în 2035 – 57%, pentru a atinge obiectivul de 1,5 °C de la Paris. Dacă ambiția nu este ridicată în noile Contribuții Determinate la Nivel Național viitoare ale țărilor și implementarea lor nu începe imediat, lumea se va îndrepta către o creștere a temperaturii în intervalul 2,6 – 3,1 °C în acest secol.

În același timp, Organizația Meteorologică Mondială (OMM) a anunțat că 2024 este pe cale să fie cel mai cald an din istoria observațiilor meteorologice.

Deși conferința de anul trecut a obținut un acord fără precedent privind o „tranziție departe de combustibili fosili”, emisiile de gaze cu efect de seră continuă să crească, iar totalul pentru acest an este așteptat să fie cu aproxim